

Väljaandja:
Akti liik:
Teksti liik:
Redaktsiooni jõustumise kp:
Redaktsiooni kehtivuse lõpp:
Avaldamismärge:

Siseminister
määrus
terviktekst
12.04.2024
Hetkel kehtiv
RT I, 09.04.2024, 6

Kaitsepolitsei ameti põhimäärus

Vastu võetud 29.10.2014 nr 46
[RT I, 07.11.2014, 1](#)
jõustumine 10.11.2014

Muudetud järgmiste aktidega

Vastuvõtmine	Avaldamine	Jõustumine
07.02.2017	RT I, 15.02.2017, 1	18.02.2017, rakendatakse 01.02.2017
04.10.2017	RT I, 10.10.2017, 4	13.10.2017, rakendatakse tagasiulatuvalt alates 1. oktoobrist 2017. aastal
21.02.2019	RT I, 27.02.2019, 8	01.05.2019
06.02.2023	RT I, 09.02.2023, 1	12.02.2023
04.04.2024	RT I, 09.04.2024, 4	12.04.2024

Määrus kehtestatakse [Vabariigi Valitsuse seaduse](#) § 42 lõike 1 alusel.

1. peatükk Üldsätted

§ 1. Kaitsepolitsei ameti staatus

(1) Kaitsepolitsei amet (edaspidi *amet*) on Siseministeeriumi valitsemisala valitsusasutus, kes täidab seadusest ja teistest õigusaktidest tulenevaid ülesandeid, teostab riiklikku järelevalvet ning kohaldab riiklikku sundi seaduses ettenähtud alustel, ulatuses ja korras.

(2) Oma ülesannete täitmisel esindab amet riiki.

(3) Ameti nimetuse ametlik lühend on KAPO.

(4) Ameti kõrgemalseisvaks valitsusasutuseks on Siseministeerium.

§ 2. Ameti eelarve

(1) Ametil on oma eelarve. Ametil on arvelduskontod riigikassa kontsernikonto koosseisus.

(2) Ameti kulud kaetakse riigieelarvest.

(3) Ameti eelarve kinnitab, seda muudab ja selle täitmist kontrollib valdkonna eest vastutav minister.

§ 3. Ameti aruandekohustuslikkus

(1) Amet on aruandekohustuslik valdkonna eest vastutava ministri ees, kes suunab ja koordineerib ameti tegevust ning teostab ameti üle õigusaktides sätestatud korras järelevalvet.

(2) Ameti koostööd Siseministeeriumiga koordineerib Siseministeeriumi kantsler.

§ 4. Ameti sümbolika ja teenetemärgid

(1) Ametil on oma nimetuse ja väikese riigivapi kujutisega pitsat, mille kasutamine sätestatakse asjaajamiskorras. Ameti struktuuriüksusel või selle allüksusel võib olla oma nimetusega lihtpitsat, kui see on ette nähtud struktuuriüksuse põhimääruses.

(2) Ametil on üld- ja kirjaplang, millel kasutatakse ameti vappi (edaspidi *vapp*) koos sõnaga „Kaitsepolitseiamet”. Ameti struktuuriüksusel võib olla oma nimetusega üld- või kirjaplang, kui see on ette nähtud struktuuriüksuse põhimääruses.
[RT I, 09.04.2024, 4- jõust. 12.04.2024]

(3) Ametil on vapp, millel on mustal kilbil riigivappi kandev ründav kuldne greif. Vappi võib kasutada värvilise või mustvalgena. Musta võib asendada muu värvusega. Vapi etalonkujutised on esitatud käesoleva määruse lisas 1.
[RT I, 09.04.2024, 4- jõust. 12.04.2024]

(4) Ameti vappi võib kasutada kujunduselemendina ameti kommunikatsioonikanalites ja infokandjatel ning muudel identiteeti kandvatel esemetel.

(5) Ametil on teenetemärk – kaitsepolitsei teeneterist. Kaitsepolitsei teeneteristil on kaks liiki: I ja II liik. I liigi teeneteristil on kolm järku.

(6) Kaitsepolitsei I liigi teeneteristiga tunnustatakse Kaitsepolitsei ametnikke ja töötajaid kauaaegse laitmatu teenistuse või töötamise ning teenistus- või tööülesannete silmapaistvalt hea täitmise eest Kaitsepolitsei ametis. Kaitsepolitsei I liigi teeneteristi ja lindilõike etalonkujutised on esitatud käesoleva määruse lisas 2.

(7) Erilise vapruste ja ennastsalgavuse tunnustamiseks antavale kaitsepolitsei I liigi teeneteristile lisatakse kaks ristuvat kuldmõõka.

(8) Kaitsepolitsei II liigi teeneteristiga tunnustatakse Eesti kodanikke või välismaalast tulemusrikka koostöö eest Kaitsepolitsei ametiga. Kaitsepolitsei II liigi teeneteristi ja lindilõike etalonkujutised on esitatud käesoleva määruse lisas 3.

(9) Kaitsepolitsei I liigi teeneteristi andmise otsustab valdkonna eest vastutav minister. Taotluse teeneteristi andmiseks esitab peadirektor. Kaitsepolitsei II liigi teeneteristi andmise otsustab peadirektor.

(10) Kaitsepolitsei teeneteriste antakse üldjuhul üks kord aastas Kaitsepolitsei ameti loomise aastapäeval 12. aprillil või erandina muul ajal vastavalt peadirektori otsusele.

(10¹) Kaitsepolitsei teenetemärgi andmise otsustanud isik võib otsustada isikult teenetemärk ära võtta, kui:
1) on jõustunud kohtuotsus, millega isik on süüdi mõistetud tahtliku kuriteo toimepanemises või
2) saavad teatavaks enne teenetemärgi andmist esinenud asjaolud, millest teadmise korral ei oleks isikule teenetemärki antud või
3) isiku hilisem käitumine on olnud niivõrd vääritud, et see välistaks talle teenetemärgi andmise.
[RT I, 10.10.2017, 4- jõust. 13.10.2017, rakendatakse tagasiulatuvalt alates 1. oktoobrist 2017. aastal]

(10²) Isik, kellelt on teenetemärk ära võetud, peab selle tagastama teenetemärgi andmise otsustanud isikule.
[RT I, 10.10.2017, 4- jõust. 13.10.2017, rakendatakse tagasiulatuvalt alates 1. oktoobrist 2017. aastal]

(11) Kaitsepolitsei teeneteristi statuudi kehtestab peadirektor käskkirjaga.

§ 5. Ameti asukoht

Amet asub Tallinnas.
[RT I, 09.02.2023, 1- jõust. 12.02.2023]

§ 6. Ameti ingliskeelne nimetus

Ameti ingliskeelne nimetus on *Estonian Internal Security Service*. Kui kasutatakse ameti ingliskeelset nimetust ja samas kohas on inglise keelde tõlgitud riigi nimi „Eesti Vabariik”, võib ameti ingliskeelsest nimetusest sõna „Estonian” ära jätta.

2. peatükk Ameti tegevusvaldkond ja ülesanded

§ 7. Ameti tegevusvaldkond

Ameti tegevusvaldkond on riigi põhiseadusliku korra ja territoriaalse terviklikkuse vägivaldsele muutmisele suunatud tegevust puudutava teabe kogumine ja töötlemine, riigi vastu suunatud luuretegevuse ennetamine ja

tõkestamine, sealhulgas riigisaladuse kaitse riigisaladuse ja salastatud välisteabe seaduses ettenähtud juhtudel ja korras, terrorismi ja selle rahastamise ning toetamise ning riigi julgeolekut ohustava korrupsiooni ärahoidmine ja tõkestamine, nende kuritegude tõkestamine, mille kohtueelne uurimine on ameti pädevuses, ning seaduses ettenähtud juhtudel kuritegude kohtueelne uurimine.

§ 8. Ameti ülesanded

Ameti ülesanded on:

- 1) teabe kogumine ja töötlemine riigi põhiseadusliku korra ja territoriaalse terviklikkuse vägivaldsele muutmisele suunatud tegevuse kohta õigusaktides ettenähtud juhtudel ja korras;
- 2) meetmete rakendamine riigi põhiseadusliku korra ja territoriaalse terviklikkuse vägivaldsele muutmisele suunatud kuritegude ennetamiseks, tõkestamiseks, avastamiseks ning neid toime pannud isikute väljaselgitamiseks ja vastutusele võtmiseks õigusaktides ettenähtud juhtudel ja korras;
- 3) riigisaladuse kaitse korraldamine ning meetmete rakendamine riigisaladuse ja salastatud välisteabe seaduse ja selle alusel antud õigusaktide sätteid eiranud isikute väljaselgitamiseks ja vastutusele võtmiseks õigusaktides ettenähtud juhtudel ja korras;
- 4) riigisaladusele juurdepääsu loa taotlemiseks esitatud avalduste läbivaatamine, julgeolekukontrolli tegemine, riigisaladusele juurdepääsu loa andmise või andmisest keeldumise otsustamine ning riigisaladusele juurdepääsu lubade tühistamine;
- 5) meetmete rakendamine Eesti Vabariigi vastu suunatud luure- ja õõnestustegevuse ennetamiseks, tõkestamiseks ja avastamiseks ning sellega seotud isikute väljaselgitamiseks ja vastutusele võtmiseks õigusaktides ettenähtud juhtudel ja korras;
- 6) meetmete rakendamine terrorismi ja selle rahastamise ning toetamise ärahoidmiseks ja tõkestamiseks ning selleks vajaliku teabe kogumine ja töötlemine;
- 6¹) keemilise, bioloogilise, radioloogilise, tuuma- või lõhkeaine kuritahtlikust või terroristlikust kasutamisest põhjustatud sündmuse kohta teabe kogumine ja selle töötlemine ning sellisele sündmusele reageerimine ja selle lahendamise juhtimine;
[RT I, 09.02.2023, 1- jõust. 12.02.2023]
- 7) Politsei- ja Piirivalveameti teavitamine viimase kaitse all olevate isikute ja objektide suhtes plaanitavatest terroriaktidest;
- 8) teabe kogumine ja töötlemine julgeolekuasutuste seaduses ettenähtud juhtudel ja korras;
- 9) meetmete rakendamine ametialaste kuritegude ja korrupsiooni ennetamiseks, tõkestamiseks ja avastamiseks ning sellega seotud isikute väljaselgitamiseks ja vastutusele võtmiseks õigusaktides ettenähtud juhtudel ja korras;
- 10) kuritegude kohtueelne uurimine ja väärtegude menetlemine õigusaktides ettenähtud juhtudel ja korras;
- 11) kriminalistikauuringute tegemine ja sellealaste konsultatsioonide andmine ning kriminalistika andmekogude ja kollektsoonide pidamise eest vastutamine;
- 12) järelevalvetoimingute läbiviimine õigusaktides ettenähtud juhtudel ja korras;
- 13) ameti arengudokumentide väljatöötamine ning ettepanekute tegemine ameti tegevusvaldkonnaga seotud poliitika ja arengudokumentide, tegevusvaldkonda reguleerivate õigusaktide ja standardite väljatöötamiseks või muutmiseks, arvamuse andmine ameti tegevusvaldkonda puudutavate õigusaktide eelnõude kohta ning osalemine nende väljatöötamisel;
- 14) ameti ülesannete täitmiseks vajaliku koostöö arendamine teiste riigiasutuste, kohaliku omavalitsuse üksuste ning füüsiliste ja juriidiliste isikutega, samuti välisriikide politsei- ja julgeolekuasutuste ning rahvusvaheliste politseiorganisatsioonidega;
- 15) muude seadusest ja selle alusel antud õigusaktidest tulenevate ülesannete täitmine.

3. peatükk Ameti juhtimine

§ 9. Ameti juht

(1) Ametit juhib peadirektor.

(2) Peadirektori äraolekul asendab teda peadirektori asetäitja.

(3) Peadirektori äraolek ja selleks ajaks talle asendaja määramine vormistatakse valdkonna eest vastutava ministri käskkirjaga, välja arvatud käesoleva paragrahvi lõigetes 4 ja 5 nimetatud juhtudel.

[RT I, 15.02.2017, 1- jõust. 18.02.2017, rakendatakse 01.02.2017]

(4) Peadirektori välislähetusse saatmine ja talle puhkuse andmine ning välislähetuse, puhkusel oleku ja ajutise töövõimetuse ajaks talle asendaja määramine vormistatakse Siseministeeriumi kantsleri käskkirja või korraldusega.

[RT I, 15.02.2017, 1- jõust. 18.02.2017, rakendatakse 01.02.2017]

(5) Peadirektori siselähetusse saatmise ja talle siselähetuse ajaks asendaja määramise otsustab peadirektor ning see vormistatakse ameti lähetuste korralduse kohaselt.

[RT I, 15.02.2017, 1- jõust. 18.02.2017, rakendatakse 01.02.2017]

§ 10. Peadirektori pädevus

(1) Peadirektor:

- 1) juhib ameti tööd;
 - 2) vastutab ameti tegevust korraldavate õigusaktide õiguspärase, täpse, õigeaegse ja otstarbeka täitmise eest ning annab aru valdkonna eest vastutavale ministriile;
 - 3) tagab sisekontrollisüsteemi rakendamise ametis;
 - 4) juhib vahetult peadirektorite asetäitjate, peadirektori vahetus alluvuses olevate struktuuriüksuste ning peadirektori asetäitjate kaudu ameti teiste struktuuriüksuste tööd;
 - 5) sõlmib lepinguid, esindab ametit ja annab volitusi lepingute sõlmimiseks ning ameti esindamiseks;
 - 6) esitab valdkonna eest vastutavale ministriile ettepanekuid ameti struktuuri ja teenistuskohade koosseisu kohta;
 - 7) kinnitab ameti teenistuskohade jaotuse ameti- ja töökohtadeks, nimetused, teenistuskoha tähtaegsuse ja koormuse, vajaduse korral struktuuriüksuse koosseisus allstruktuuriüksuste moodustamise ning teenistuskohade liigituse teenistusgruppideks;
 - 8) nimetab ametikohale ja vabastab ametikohalt ameti koosseisu kuuluvad ametnikud ning sõlmib ja lõpetab töölepingud ameti töötajatega, kui seaduses või käesolevas määruses ei ole sätestatud teisiti;
 - 8¹) otsustab peadirektori asetäitja teenistuslâhetusse saatmise ja puhkuse andmise ning teenistuslâhetuse, puhkusel oleku ja ajutise töövõimetuse ajaks talle asendaja määramise;
- [RT I, 15.02.2017, 1- jõust. 18.02.2017, rakendatakse 01.02.2017]
- 9) kinnitab ameti struktuuriüksuse põhimääruse ja ametijuhendid;
 - 10) kinnitab ameti arengudokumendid ning sisemist töökorraldust reguleerivad juhendid ja korrad;
 - 11) esitab kaks korda aastas valdkonna eest vastutavale ministriile ameti ülesannete täitmise aruande ning teavitab vajaduse korral valdkonna eest vastutavat ministrit riigi julgeoleku küsimustest;
 - 12) esitab valdkonna eest vastutavale ministriile ettepanekuid ameti tegevusvaldkonna korraldamiseks;
 - 13) esitab valdkonna eest vastutavale ministriile ettepanekuid ameti eelarve kohta ning valvab eelarve eesmärgipärase ja otstarbeka täitmise üle;
 - 14) otsustab ameti valduses oleva riigivaraga seotud küsimusi riigivaraseaduses või selle alusel kehtestatud korras;
 - 15) esitab valdkonna eest vastutavale ministriile ettepanekuid teenistusastmete andmiseks ja muutmiseks ning annab teenistusastmeid õigusaktides sätestatud juhtudel ja korras;
 - 16) sõlmib oma pädevuse piires kokkuleppeid välisriikide asjaomaste organisatsioonidega;
 - 17) täidab muid seadusest ja selle alusel antud õigusaktidest tulenevaid ülesandeid.

(2) Peadirektoril on õigus anda oma pädevuse piires õigusaktide alusel ja nende täitmiseks käskkirju ning suulisi ja kirjalikke korraldusi.

§ 11. Kaitsepolitseiameti peadirektori asetäitja

(1) Ameti koosseisus on kolm peadirektori asetäitjat.

(2) Peadirektori asetäitjal on õigus anda oma pädevuse piires õigusaktide alusel ning nende täitmiseks suulisi ja kirjalikke korraldusi.

(3) Peadirektori asetäitjate ülesanded, õigused ja vastutus sätestatakse täpsemalt peadirektori käskkirjaga kinnitatud ametijuhendis.

4. peatükk Ameti struktuur

§ 12. Ameti struktuuriüksused

(1) Ameti struktuuri kuuluvad Lõuna, Lääne ja Virumaa osakond. Ameti muu struktuuri kehtestab **valdkonna eest vastutav minister** määrusega.

[RT I, 27.02.2019, 8- jõust. 01.05.2019]

(2) Ameti struktuuriüksuse ülesanded määratakse kindlaks struktuuriüksuse põhimääruses.

(3) Struktuuriüksuse juhi õigused, kohustused ja vastutus määratakse kindlaks struktuuriüksuse juhi ametijuhendis.

(4) Ameti struktuuri võivad kuuluda väljaspool struktuuriüksusi asuvate ametnike ja töötajate teenistuskohad.

(5) Väljaspool struktuuriüksusi asuvate ametnike ja töötajate teenistus- või tööülesanded, alluvus, õigused ja vastutus sätestatakse ametijuhendis või töölepingus.

5. peatükk Rakendussätted

§ 13. Määruse kehtetuks tunnistamine

[Käesolevast tekstist välja jäetud.]

[Lisa 1](#) Vapi etalonkujutised
[RT I, 09.04.2024, 4- jõust. 12.04.2024]

[Lisa 2](#) Kaitsepolitsei I liigi teeneteristi ja lindilõike etalonkujutised

[Lisa 3](#) Kaitsepolitsei II liigi teeneteristi ja lindilõike etalonkujutised